

Stilling ledig: Verdensdoktor

Da jeg var ferdig med min sivilingeniørutdanning for snart ett år siden, var jeg overbevist om én ting: Jeg ville ikke ta en doktorgrad.

SPRÅKSTRID

Trygve Mongstad
Senter for fornybar energi
NTNU-Sintef-IFE

Som nyutdannet ville jeg gjøre noe praktisk og viktig. Nå har det snart gått ett år, og jeg har nettopp skrevet under på en ny arbeidskontrakt: Jeg skal ta doktorgrad innen utvikling av tredje generasjons solceller. Hva har skjedd?

Miljøvennlig energi

Bakgrunnen for mitt «kontroversielle» valg er knyttet til etableringen av åtte nye forskningssentre for miljøvennlig energi (FME). Fra nå av og fremover vil vi se en rekke utlysninger av stipendiatstillinger i forbindelse med etableringen av disse forskningssentrene. Denne satsingen er ett av regjeringens svar på klimautfordringen, og de skal jobbe med å utvikle fremtidens løsninger for blant annet offshore vindkraft, CO₂-fangst, solceller og bioenergi. Satsingen betyr totalt investeringer på rundt 2 milliarder kroner i løpet av åtte år, og det regnes med at mellom 150 og 250 stipendiatstillinger vil utlyses i forbindelse med sentrene. Det er med andre ord behov for nye forskere.

Bli doktor – redd verden

Det finnes noe skepsis knyttet til det å ta en doktorgrad, kanskje spesielt blant teknologistudenter. For meg var det viktigste argumentet at en forskerkarriere gir meg en sjanse til å gjøre en forskjell. Som forsker innen nye miljøvennlige energikilder deltar jeg aktivt i å utvikle intelligente og bærekraftige løsninger for en bedre fremtid. Stadig flere mennesker i verden oppnår en høyere levestandard, og sammen med befolkningsvekst gir dette et umettelig behov for ny energi. Sett i sammenheng med klimautfordringen, gir dette en stor utfordring med tanke på utviklingen av et nytt og mer bærekraftig energisystem. Vi kan stå foran en energirevolusjon, men det forutsetter at vi er offensive og driver utviklingen

SOL PÅ RESEPT: Å ta doktorgrad i videreutvikling av solceller er én måte å jobbe for en bedre framtid, skriver kronikkforfatteren. (Illustrasjonsfoto: Kathy/Flickr.com)

i riktig retning.

I min doktorgrad skal jeg forske på nye materialer og teknologier til såkalte tandemsolceller. Det vil i praksis si å lage en solcelle som ligger i to lag, og som kan konvertere nesten dobbelt så mye av lyset om til elektrisitet i forhold til vanlig solceller.

” Sannheten er at mer enn to tredeler av de som har doktorgrad innen teknologi er ansatt i det private.

Mange muligheter

Et annet argument for å velge en stipendiatstilling, er at det gir en sikker jobbframtid med mange muligheter. Mange tror at man kun kan jobbe på universiteter og høyskoler med en

doktorgrad. Jeg for min del var i tvil om valget mitt fordi jeg ikke var så veldig interessert i å jobbe innenfor akademien. Sannheten er at mer enn to tredeler av de som har doktorgrad innen teknologi er ansatt i det private. Etterspørselen etter doktorgradskompetanse er økende, og en

PhD danner et godt grunnlag for å drive med forskning og utvikling, ikke bare innen den disiplinen man spesialiserte seg på. Doktorgraden er Norges høyeste utdanning, og gir kanskje også flest muligheter med hensyn til arbeidsplass.

Frihet og ansvar

En stipendiatstilling gir mye frihet i arbeidet. Jeg får i min doktorgrad selv velge mye av hva jeg vil jobbe med, for eksempel om jeg ønsker et eksperimentelt eller teoretisk fokus. Man har en veileder, ikke en sjef som forteller deg nøyaktig hva du skal gjøre og når. Man får mange sjanser til å reise, gi presentasjoner, og man kan i mange tilfeller også dra på utveksling. Jeg for min del ønsker å reise på utveksling til Madrid. Ikke bare for å oppleve en spennende kultur med god mat, vin og ekte sommer, men også for å utveksle erfaringer og knytte bånd med noen

av verdens fremste eksperter på den typen solceller jeg skal studere. Å være stipendiat er en fin måte å forlenge studentlivet på.

Lønn i himmelen?

Noe av skepsisen knyttet til stipendiatstillinger er grunnet i lønnsbetingelsene. Lønnen man får som stipendiat kan dessverre ikke konkurrere med fete lønninger som feltingeniør i oljebransjen. Men lønnen er faktisk ikke så ille. Den er mer enn fire ganger høyere enn den summen en heltidsstudent har å rutte med av penger fra Lånekassen. Lønnsnivået for nyutdannede er sammenlignbart med det man får i sivilingeniørstillinger i kommune og stat. Det kan også virke skremmende for mange å binde seg til en stilling i tre eller fire år. Men når alt kommer til alt, er dette slett ikke et avskrekkende antall år i en jobb. I realiteten er dette en vanlig tidsperiode for en nyutdannet, uansett arbeidsplass.

Jeg vil med dette oppfordre teknologistudenter til å vurdere en stipendiatstilling. En rekke nye stillinger vil bli utlyst framover, og det vil åpne seg muligheter for studenter fra de fleste ulike miljøene på NTNU. For mer informasjon, følg med på sffe.no/phd.